

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdaje opolnočne, večerne izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h, ali gld. 6 60
pol leta	6 „ 60 „ 3 30
četrt leta	3 „ 40 „ 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri popoldne.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“. A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doplačila na ročno ne odzivamo.

Ogledi in posvetila se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vsaka. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati leco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tabakarni Schwarz v Solaki ulici „n. Jellersitz“ v Ninski ulici; v Trstu v tabakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Kako se gospodari v naši deželi.

Jedna izmed najnujnih gospodarskih potreb naše dežele je regulacija Soče. O tem ni nikakega dvoma, o tem so prepričani vsi, ki se brigajo in ki se imajo brigati za prosperiteto gospodarstva med nami. Vsled tega bi se pač pričakovalo, da se uvede splošna regulacija Soče toliko glede na gorenji kolikor na dolnji tok reke. O tem se je govorilo in razpravljalo v javnosti ter pošiljalo poročila na merodajna mesta v izobilici. Ako bi se pri nas delalo za gospodarstvo dežele po kakem sistemu, po kakem načrtu, ter bi se reševala gospodarska vprašanja, kakor baš silijo na dan, potem bi morali imeti Sočo že zdavnaj regulirano, kar bi bilo tudi edinole prav, ker s tem bi se bili prihranili deželi in državi že lepi tisočaki, katere pa so tako povodnji in poplavi odnesle v jadransko morje. Je že tako nekako, kakor da bi bilo usojeno, da mora biti v naši deželi vsaka reč narobe, da se ne more nič izvršiti gladko, kakor pritiče, marveč povsodi dosledno moramo tičati v izjemah in izrednostih, in naša vlada je prva, ki skrbi, da ne odpade naši deželi naslov: dežela neverjetnosti.

Odkar je bil sprejet v našem deželni zboru predlog, da se ustanovi v Gradišču hidravlični urad, ob enem pa tudi za gorati del dežele, smo skrbno sledili razvitku tega vprašanja, dasi smo imeli že takoj s početka utis, da se zgodi glede zahteve po hidravličnem uradu, ki bi se pečal z regulacijo Soče, le ono, kar zahtevajo Lahji, in ne tudi tisto, kar zahtevamo mi.

Seja, v kateri je bil sprejet predlog o hidravličnem uradu za Furlanijo in za gorati del dežele, se je vršila dne 24. junija 1901. Torej danes, točno čez 2 leti, dne 24. junija 1903., pa vidimo, da se je izpolnila naša bojazen. Furlanom se otvori v kratkem hidravlični urad v Gradišču in začne se kmalu z

regulacijo Soče v nižini, drugi del sprejetega predloga, da se ustanovi hidravlični urad tudi za gorati del dežele, je šel pa rakom žvižgat. Lahji so dosegli, kar so hoteli, predlog o hidravličnem uradu, ki se je tikal slovenskega dela dežele, pa je bil, kakor vidimo sedaj jasno, sprejet le tako za posek v oči. Zopet dokaz, kako brijejo norce s Slovenci v našem deželni zboru in pri vladi.

Ne bomo razpravljali tukaj o tem, kako nesmiselno je, ako se regulira Soča v nižini, pri tem pa pusti nedotaknjeno nevarnost, ki preti od gorenjega toka, odkoder prav izvirajo povodnji v Furlaniji ter škode po odkladih hrušča, samo pribiti hočemo to žalostno dejstvo, da se v XX. stoletju v Avstriji regulira reka od zdalej navzgor, ko mora biti vsakdo, ki pozna našo deželo in tok Soče, prepričan, da je prav baš narobe!

Hidravlični urad za gorati del dežele bi moral biti predpogoj za oni v Gradišču, in dela tega slednjega bi se najbrže skrhala, ako bi se postopalo v tem vprašanju pravilno, in prihranilo bi se morda tudi kaj denarja — toda ne! Za Slovence ni treba regulacije Soče, v gorah naj ostane pri starem, v nižini, kjer prebivajo Furlani, tam je treba regulirati, pa če stane še toliko! Lahji so uganjali kaprice že v deželni zboru. Oni nočejo skupnosti v nikakem vprašanju, tudi ne, ako je skupnost edino opravljena, kakor pri regulaciji Soče. Edino pametno bi bilo, postaviti za celi tok Soče en hidravlični urad, ki naj bi delal in dovršil delo, ki je eminentne važnosti za celo deželo. Toda ne! Lahji poznajo le Furlanijo v takih rečeh, in izposlovali so že v deželni zboru, da se je vprašanje o hidravličnem uradu razcepilo na dvoje ter je bil sprejet predlog, da se ustanovi dva hidravlična urada, eden za Furlanijo, drugi za gorati del dežele. In vlada je to razumela ter se ravnala po željah

Lahov. Tako imamo sedaj zagotovljeno, da prične v kratkem hidravlični urad svoje delovanje v Furlaniji, za gorati del dežele ga pa lahko čakamo, kdo ve koliko časa. V naše gore pridejo z novo železniško zvezo novi časi, in tuji, ki se bodo vozili po divni Soški dolini, bodo imeli priliko, občudovati to lepo dolino, ta lep kos zemlje, imeli bodo pa tudi priliko, diviti se, kako sta jo zanamajali vlada in dežela, ki poznati primorskega Slovence le takrat, kadar treba kaj izžeti iz njega, dajati pa mu le po vzgledu najernejše mačhe.

O hidravličnem uradu za gorati del dežele ni ne duha ne sluha, vse molči, vse počiva. No, recimo odkrito, da se tudi od slovenske strani v takih vprašanjih stori veliko premalo, kajti Lahji so v enomer pri namestitvi in pri ministerstvih ter si znajo izposlovati, kar hočejo doseči. V tem pogledu se imamo kaj učiti od njih!

Čas pa je, in sicer skrajni, da se zganejo poklicani slovenski faktorji ter storijo vse potrebne korake toliko glede nujne potrebe hidravličnega urada v svrhu regulacije Soče v gorenjem toku, kolikor glede tega, da se postavi vladi meja, da ne bo reševala na tako klasičen način gospodarskih vprašanj v naši deželi, kakor dela pri regulaciji Soče! Končno vendar mora ponehati ljubimkanje z Lahji celo v tako perečih vprašanjih, končno vendar se moramo povspeti do tega, da se prične tudi pri nas s poštenim in res koristnim delom, ter se naredi konec škodljivemu polovičarstvu!

Dopisi.

Iz koččanske županije, 14. junija 1903. — (Konec). — V prejšnjih dopisih smo dokazali v glavnih potezah, da poročila kozanskega dopisnika v „Gorici“ št. 26. glede obč. volitev ne slonijo na istinitosti, marveč da so izvirne povsem iz lažirte. Sicer ta poslenjakovič bi imel presneto malo gradiva, katero bi ugajalo „Goričinim“ predalom, in

s katerim bi mogla bolj korajžno lopniti po teh dozdevnih brislih naprednjakih.

Pa ta kosmata duša, ki si je nakopala iz golj častihlepnosti in sebičnosti polno vrečo sramote, katera ga pred javnostjo omaguje, je hitel na dan z reko: rečem ti, da mi ne porečeš. Pa draga gospoda! v dno duše smo prepričani, da v motni vodi z umazanin milom zamorca ne operete. Temu zamorecu je črna preša v mesu in kri, v mozeg in kosti, v vest in srce in to se ne dá oprati vse! Kar bevsate po „Goričinih“ predalih radi neke „nehote kršene formalnosti“, smo Vam že povedali, da na to stran bi se niti ne ozirala „gorenja stranka“, ker v tako nedolžnem slučaju bi zmagala na svoji volilni trti z 80% poštena stvar, katera je lastnina naše stranke in ne Vaše. In vidite, gospoda, le v tem primerljaji bi bilo resko — rje“, ki neoporečno razjeda to obširno županijo, kakor je že tudi „Soča“ svoj čas povečala: vsled tega bi odpadlo vsako drago škropljenje z modro galico ali vitriolom na občinske stroške. Da, pa vse to se ni zgodilo, in da „rja“ bo še dalje vplivala na našo tako obširno občino, v to so pripomogli nadformalni pogreški v dobro znani kovačnici.

O tem, da župan ne bo iskal zaupnikov izmed mož, katerim ne zaupa, kakor pravi naša brumna duša, smo bili že pred volitvijo prav dobro poučeni; da bo pa iskal zaupnikov iz svojih pristaskih kimovcev, o tem so že lani vrabci na strehi vedeli, in res, zbral je zaupnikov, ki so drskali za njim pri volitvi čez drn in strn. Da se prdrzne to „zaupno“ županovo orožje v volilni dvorani agitirati, svoje rdeče listke našim volilem vsiljevati ter bele naše listke jemati, s katero kupčijo je bil tudi pravilni župan v zvezi (Š. P.), taki čini so presegali že vse meje. No, povejte, gospod župan, ali ni tako? Sicer tem zaupnikom ne zamerimo toliko, da so se tako „zaupno“ ravнали, kakor so se, ker smo slišali dopisnikov glas, da so bili uzeti iz mož „zaupanja“, in menimo, da kot taki so bili strogo sestavljeni na „kato-liški“ podlagi ter oboroženi z orožjem verskih resnic; na čelu tej krščanski vojski je stal „pravilni svečenik“ z geslom: „v boj,

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski pisal H. Sienkiewicz. — Posl. Podravski.

(Dolge.)

Za to bi bil najrajše pokazal Nemcu daljšo pot ter se sam vrnil, toda sram ga je bilo, in radi tega ga je spremljal prav do meje.

Ko sta dospela na konec spihovskega gozda, je prenehala deževati, in oblake je obsevala neka čudna žolta svetloba. Zjasnilo se je, in Siegfriedove oči so izgubile svoj nenavadni lesk. Toda sedaj se je Tolima polastila druga skušnjava.

„Naročili so mi,“ je dejal sam sebi, „zapeljati tega besnega psa varno na mejo, in jaz sem ga pripeljal; toda ali pa naj on res odide brez osvete in kazni, ta rabelj mojega gospodarja in njegovega otroka, in ali bi mar ne bilo to Bogu vsečno delo, ko bi ga ubil? Ej, ko bi ga pozval na dvoboj! On v resnici nima orožja, toda za jedno miljo dalje na dvoru gospoda Vartina mu že dadó kak meč, ali sekiro in potem se spoprimeva.“

Ako Bog dá, da ga premagam, ga tudi usmrtil in kakor se spodobi, njegovo glavo zakopljem v gnoj.

Tako je govoril Tolim sam s seboj ter pri tem mrzko zrl na Nemca in širil svoje nosnice, kakor bi že ovohal vonjavo sveže krvi. In težko se je boril s tem kopnenjem, težko se premagoval. Še le tedaj,

ko se je spomnil, da je Jurand daroval jetniku življenje ne le za pot do meje in da bi bil gospodarjev sveti čin s tem oskrnjen ter pomanjšana njegova nebeška nagrada, se je končno premagal, vstavil konja ter dejal:

„Tukaj je naša meja in do vaše ni več daleč. Prost si in ako te ne zadavi tvoja vest, ali ako te ne ubije strela, pa ti od strani ljudij ne grozi ničesar.“

Po teh besedah se obrne ter odjezdi nazaj, Siegfried pa naprej z divjim in nekako okamenelim licem. Na spremeljavalčevu slovo ni odgovoril niti jedne besede, kakor bi ga niti ne bil slišal.

In jezdil je dalje po široki cesti, zatopljen v svoje misli.

Nevihla je prenehala le za malo časa in nebo se je zjasnilo samo za nekaj časa. Na to pa se je stemnilo tako, da bi človek rekel, da je nastal večer, oblaki so se spustili nizko, prav tik nad hosto. V višini se je oglašalo zamolklo bučanje; neprestano je švigal blisk, kateri je vodil angel nevihte. Ta blisk je osvetljeval grozno nebo in prestrašeno zemljo in pri njem se je dala razločiti široka pot, ki je držala skozi dve črni steni gozda in po njej je jezdil samcat jezdec na konju.

Siegfried ni bil popolnoma pri zavesti, ker ga je kuhala vročnica. Obup, ki ga je mučil že od časa Rotgierove smrti, okrutno maščevanje ter grizenje vesti radi prevelike okrutnosti, grozne prikazni in duševni nemir, vse to je toliko izmučilo njegovo pamet, da se je branil le z največjim naporom znorelosti, ali jej je včasih celo podlegel. Grozne muke na potovanju pod

trdo Čehovo roko, prebita noč v spihovski ječi, negotova usoda, nad vse pa oni nezasiščen, skoro nadčloveški čin ljubezni in usmiljenja, ki ga je kar porazil — vse to ga je popolnoma potrló. Časih ni mogel niti misliti ter ni niti vedel, kaj se je godilo z njim; na to pa se je oglašala znova vročnica ter sprebudila v njem nekako tiho čustvo obupa, propada in pogube; čustvo, da je že vse minulo, ugasnilo in končalo, da je okrog njega samo noč, pred njim pa neka nedogledna puščava, polna groze in strahu, v katero pa mora iti.

„Pojdi! Pojdi!“ pošepeta mu nakrat na ušesa neki glas.

On se ogleda in zagleda — smrt. Bilo je je sama kost in sedela je na konjskem okostju ter jezdila poleg njega, popolnoma bela in škripajoča z zobmi.

„Ali si ti to?“ jo vpraša Križar.

„Dá, sem. Pojdi! Pojdi!“

Toda v tem hipu je zapazil, da ima tudi na drugi strani tovariša, ki se dotika s stremenom njegovega stremena, ki pa je nekako bitje, podobno po telesu človeku, toda z nečloveškim licem, kajti glavo je imelo živalsko z dolgimi ušesi, pokritimi s črnimi dlakami.

„Kdo si ti?“ vpraša Siegfried.

Namesto odgovora jame mu spak kazati zobe in grozno škripati z njimi.

Siegfried zapre oči, vendar zdajci začuje še močnejše drgnjenje kostij in neki glas, ki mu je klical naravnost na ušesa:

„Čas je, čas! Požuri se! Pojdi!“

On pa odvrne:

v boj" proti „naprednjaški in proti brezverski družali“, ki spodbija korenine cerkvi, veri in duhovščini; kaj bi pa šele v občinskem zastopu ti presneti „judi“ počeli? Kaj ne da, gospoda! to so res bili čedni vaši naklepi, častno agitacijsko sredstvo nasproti naši stranki, ki je zavzemala na vseh potih le pravična in pošena načela. K tej Vaši „častni“ agitaciji, ki vas res „dici“ na vsi koncih in krajih, se urno prihodnjic. Za danes k temu stavku rečemo le: da zaupna vojska županovega kalibra je res zaslužila za zasluge pri volitvi križec županovega reda.

Sicer pa je bilo dovoljeno 4 zaupnikom nasprotne stranke, da so smeli ves čas prisotni biti in volitev kontrolirati. Tako nam je tudi povedal naš postenjakovič. Kako da se je bil nasproti onim 4 zaupnikom „gorenj. stran“, župan po robu postavil, smo že povedali; zato danes vprašamo blagodušnega g. dopisnika se to: Ako je bil namen županov volitev postavno in pravilno voditi, kakor vi to v Vaših dopisih farbate, čemu se je bal, in to bolj, ko hudič križa, teh 4 zastopnikov v volilno dvorano; saj pošten clovek se ničesa ne boji. Da bi ga bili ti štiri kar živega pohrustali, tega se vendar ni mogel strasiti, ker je bil dobro zastražen in to celo s 14 orožniki in 7 policaji. No, strasilni vzroki so ticali nekje drugje, in to morda pod plotom kakega sleparstva — drugje že nikjer!

Prisotnost onih 4 zaupnikov, kakor znano, je župan potrdil kar: s „stoje“, uvaživši pri tem dejstvo, da stoje se lepše vidi volilni švindel, kateri je postavil stranko, ki se dela „katoliško“, kadar jej tako kaže, v jako slabo luč. In ta zasla stranka se hoče v „Goričinem“ žetniku prati na račun pošene in ugledne ter veljavne protizup. stranke. Ne, gospoda v tem žetniku s ptujim milom se ne operete madeža, kateri madež, vemo, da, ako imate le še kolicaj cloveskega čuta, ako Vam sleherna iskrica v vaši vesti ni ugasnila, ako biva v Vaših praih čuteče clovesko srce, gotovo razjeda dušo in telo brez kore in kraja; in zato je treba močno, močno vrelega luga, sicer druge pomoči za izbris tega madeža ni.

Ako nam hočete, g. dop., v otigled tajiti, da volilci niso bili pri volitvi na perfiden način zavrjeni, tedaj mi ne moremo drugače reči Vam nego lažnjivi perfidni zagovornik. Kako da Vi perfidnost razlagate in kako da pravilnost tolmačite, mi, ki smo z znanim perfidnim ravnanjem pri volitvi prizadeji, tega ne razumemo; morda imate prvo za drugo in narobe; to nam potrjuje Vaši dopisi, sicer, če so se pa Vam kolesca v glavi preobrnila, ne vemo; ker mi smatramo dejstvo, da mož mora v grob poženo in na volišče pripeljati, za perfidno, da se osebam pri volitvi prebaciva, da živijo z dvema ženama, kar se ne strinja z resnico, in pri volitvi bile so te osebe zavrjene; morda to ni perfidno, da se volilec ni dovolilo vo-

liti, ki so bili s polnim imenom v volil. imeniku vpisani, ali ni tudi to perfidno, katera perfidnost je bila tudi združena s terorizmom samo radi hvale in častihlepnosti, katero oboje je bilo v sorodstvu tudi s sebičnostjo. Da ste nas obkladali z raznimi obrekovanji kakor s protiverci, s sovražniki cerkve in duhovščine itd., ali tako početje do stranke, ki je vse skozi zvesta veri, cerkvi in važuje vedno pošteni glas duhovnika, in pod katero stranko ni nikoli trpela č. duhovščina nima terijelno ne moralno, ali ni morda to početje perfidno? Da, gospoda, vemo, da bito perfidnost radi ozdravili; ali v via Veturini ni leka za njo; požuriti se morate le v Hedervarijevo lekarno.

Po Vašem mnenju, pravite, g. dop., da zadnji dan ni bilo volilcev več. Pa vedite, da mi za Vaše mnenje ne damo niti piškovega oreha, kajti isto mnenje je napačno mnenje. Faktum pa je, katerega Vaše mnenje ne spodbija, da dne 15. maja 1903. po Kristusovem rojstvu je bilo še naših volilcev III. volil. skup., da bi volili, nad 200.

In da je to res ni nič drugače, spričuje tudi dejstvo, da župan se je na vse kriplje branil teh volilcev v volilno dvorano. Sicer „čast“ pred našimi volilci je bila v nevarnosti; zato pa znani tič ni hotel peti na komando vladnega zastopnika, marveč piknil je s svojim spičasto zakrivljenim kljunom po nosu paragraf 23. v. r. ter pokril pod svoje strankarske peroti ono število 200 volilcev. Nekaj volilcev pa je vender sfrčalo izpod težkih perotnic na volilni zapisnik, kjer povedo viši oblastnji, da je treba krepkih klešč, da se pristične zvitemu pticku kljunček, da ne bo več pikal paragrafov, in ostrih škarij, da se pristreže perotnice, pod katere s svojim zvitim perjem tlačijo volilce.

In vendar je bilo prav, da je župan vbrnil volilec prihod k volilni mizi, ker sicer čast bi bila sfrčala iz strahu pred temi v Bérso, od koder bi splavala v morje žalosti, in na mesto iz topiča: pok — zadonel bi tužni jok; in na mesto oficijelne „bande“ nastalo bi javkanje: moja čast „e“ preč „e“ preč. Ne naši volilci, kakor Vi obrekovalni dopisnik pravite, se niso ne pred volitvijo ne med in tudi ne po volitvi nedostojno obnašali, ampak so se vse skozi prav pošteno in možato vedli. Našim volilec je Vaša kratkovidna in dobro plačana druhal vedno past in zanjke nastavljala, da bi se vanje vjeli, polena jim pod noge metala, da bi jih iz ravnotežja spravila, ali vso Vašo nakano so pravočasno spoznali ter ostali kljub toliki jim prizadeti krivici hladnokrvni in ravnodušni. Zato pa čast našim značajnim in zavednim volilec! Obrekovalcem in častikrajcem našega poštenega ljudstva pa: pfuj!

Dutovlje na Krasu. Slavno uredništvo „Soče“ v Gorici. — V smislu §. 19. tisk. zakona, da sprejmete z ozirom na dopis „Iz Dutovelj na Krasu“ nastopno: Ni res,

da sem se ponudil za pisarja pri volitvi, res pa je, da sem bil naprošen.

Dutovlje na Krasu 8. junija 1903.

Nikolaj Žugelj, kaplan.

Dostavek uredništva: Obrambno društvo v Ljubljani vsiljuje polit. duhovnikom popravke. Popraviti se mora kaj, naj velja, kar hoče: se že kaj dobi. Mi take popravke priobčujemo prav radi, ker se s takim dlakocepljenjem prizadeti le smesijo v javnosti, proti čemur seveda nimamo prav nič. Ta „popravek“ je konfuzen že v prvem stavku pri sklicevanju na § 19., kar kaže veliko vestnost ljubljanskih popravkarjev. Zato bi ga lahko vrgli v koš, ali priobčujemo ga v zabavo čitateljem, ker se nam pri tem kazeta v lepi luči kaplan Žugelj in slavno obrambno društvo.

Domače in razne novice.

Porečil se je dne 15. t. m. g. Franca Žvokelj, sin veleposestnika gosp. Franca Žvokelja iz g. Branice, z gospodično Justino Černe iz Tomaja. Mnogo sreče!

Is okr. šolskega sveta za gorški okraj. — Definitivna imenovanja: 1. nadučiteljem g. Kumar Rudolf za sv. Martin, Urbancij Josip za Ozeljan in Rudolf Vizintin za Renče; 2. učiteljem Kuntih Josip za Ločnik, Mermolja Josip za Dobravlje; 3. učiteljice gđc. Bajc Marija za Renče, Lovrentić Klementina za Batuje in Fajgelj Cecilija za Sempas. V prvo plačilno vrsto sta bila pomaknjena gospod Kuntih Josip in gđc. Jug Josipina; v drugo Poharaj Avgust in Strgar Franc, gđc. Gulin Alojzija in Krajnik Franja. Priznala se je VI. pelletnina g. Čopi Josipu, IV. Zorn Ivanu in Rustja Antonu, II. Jelsek Amaliji in Strgar Francu.

Sklep šolskega leta na tukajšnjem ženskem izobraževališču in na vadnici bo dne 4. julija. Ustmeni zrelostni izpiti na ženskem izobraževališču prično dne 6. julija.

Nagrobni spomenik nadučitelja Antonu Bajcu v Renčah. — Iz gorškega okrajnega učiteljskega društva se nam piše: Dne 18. t. m. smo slovesno odkrili nagrobnik nepozabnemu tovarišu blagopokojnemu Antonu Bajcu na pokopališču v Renčah.

Mnogobrojna udeležba — bilo je nad 35 samih članov našega stanu — je pričala, kako priljubljen je bil pokojnik pri vsem učiteljstvu, pri vrlih naših Renčanih in pri drugem občinstvu. Tega žalostnega slavlja se je udeležil tudi naš ljubljani gospod okrajni šolski nadzornik ter s tem ponovno dokazal, da je povsod poleg, kjer je treba dvigniti ugled solstva in učiteljstva.

Po sv. maši smo šli na pokopališče, kjer so vrli renški pevci, pomnoženi s pevci iz naših vrst, zapeli žalostinko pod spretnim vodstvom vlega tovariša Vizintina na z mnogobrojnimi venci ozaljšanem grobu, v katerega vzglavje je postavljen lep in velik spomenik s primernim napisom. Potem je prav krasno govoril daljši svečanostni govor

tovaris Princič. Povdarjal je z izbranimi besedami učiteljsko ljubav do blagopokojnika in njegovo mnogostransko delovanje v dolgem-dolgem, osemindesetletnem nepretrganem službovanju v lepih Renčah. Omenil je njegovo nežno požrtvovalno očetovsko skrb za blagor in srečo dražestne obitelji, katera bridke solze roni po nepozabnem roditelju. Spretnemu govorniku je bilo vse občinstvo in učiteljstvo hvaležno, kajti videlo se je vsem v solznih očeh, da govori iz dna globokih narod in svoj stan ljubečih učiteljskih src, katera so se oklenila v najidealnejši in najpopolnejši slogi ter najpresrečnejšem bratstvu v plodonosnem delovanju za povzdigo šolstva in učiteljstva, za prosveto ljubljene naroda. Skrivnostni najiskrenejši vzdihljaji: „Slava njegovemu spominu in večna pamjat!“ zavaloveli so v naših srcih in se vzdignili na govornikov slovesen poziv k prestolu Vsemogočnega, kateri jedini pravično sodi blagonosno učiteljsko delovanje in osrečuje našega nepozabnega Antona z onim neskončnim nebeskim veseljem, katero je brez dvomno pripravljeno vsakemu stanovske dolžnosti izvrševajočemu zemeljskemu trpinu. — Z drugo se lepšo in ginljivejšo nagrobno žalostinko so vrli pevci še več razžalostili navzoče, ki so se s tužnimi srci razšli s tega žalostnega kraja.

Po tej žalostni svečanosti smo se zbrali v lepi dvorani g. R. Žnidarčiča, kjer smo imeli živahno stanovsko zborovanje, v katerem smo zopet vtrdili svoje kolegijalne vezi z novo čvrsto bratsko organizacijo v trdnem prepričanju, da ne razrušijo naših tesnih bratskih vezi niti najhujši in najmogočnejši klevetniški našega stanu. Duh nepozabnega Antona je bival med nami in se veselil naše bratske ljubavi in sloge ter blagoslovljal novo našo čilo podružnico.

Po končanem zborovanju smo posvetili del svoje skrbi — kolika proza! — svojemu želodcu in kmalu smo v našo popolno zadovoljnost zadostili neizprosnim tiranekim zahtevam tega sitneža, za kar smo posebno hvaležni prireditelju požrtvovalnemu tovarišu Vizintinu in izborni gostilni g. R. Žnidarčiča. Pričeli smo z govorancami druga za drugo, in drug za drugim smo se dvigali, da smo z vznešenimi besedami še bolj vtrdili naše kolegijalne vezi, katere ne popokajo ob najhujšem gromu in strelu proti našim vrstam.

Vipavski „Luka-Matija“ se je blizal s svojim polzevskim drsanjem po gladkem tiru proti Volčji dragi in nas dvignil s sedežev ter nas prisilil, da smo se mu mi približali in se položili v njegovo varno (?) naročje.

In Tebi, blagi Anton, posvečam sklepne besede! Zrl si s svojim resnim odkritsrčne hvaležnosti do solz ginjenim očesom iznad sinjih zvezd na svoje nam dragocene zemske ostanke in videl si veliko ljubav svojih zapuščenih, videl si njih solze, slišal si njih vzdih, in tužno si nam klical: „Na svidenje! Danes meni — jutri tebi!“ A.

(Dalje v prilogi.)

»Pojdem!«

Toda ta odgovor se mu je izvil iz njegovih prs tako, kakor bi ga bil izrekel nekdo drugi.

Na to je, kakor gnan od neke nevidljive moči, stopil s konja, vzal z njega visoko vitežko sedlo in potem tudi uzdo. Tudi njegova tovariša sta poskakala s konj, toda niti za hipec se nista ločila od njega, marveč ga pospremila s poti v hosto. Tu mu pripogne črni vampir vojo ter mu pomaga, da priveže k njej uzdo.

»Požuri se!« mu pošepeta smrt.

»Požuri se!« zašumé nekaki glasovi na drevju.

Siegfried potegne kakor v snu jermen skozi jermen, naredi zadržalnico, potem stopi na sedlo, katero je bil poprej zanesel pod drevo, ter si dene zadržalnico na vrat.

»Potisni proč sedlo!... Takoj... Aaa!«

Odpahneto sedlo je strkalo nekoliko korakov strani in telo nesrečnega Križarja je obviselo na veji.

Za trenutek se mu je zdelo, da je začul nekako zamolklo tuljenje in hropenje, kakor bi bil skočil oni prokleti vampir nanj, ga zagugal in potem mu jel z zobmi parati prsi, da mu odgrizne srce. Potem pa so ugasle njegove oči, ki so pa zagledale še nekaj drugega: smrt se je raztopila v nekak bel oblaček, ki se je pomikal polagoma k njemu, ga ovil, ogrnil in končno popolnoma pokril s svojim neprozornim ogrinjalom.

Naslednjega dne je potovala po isti poti precej številna karavana. Spredaj je jezdila Jagjenka s Setjehovno in z Čehom, za njimi so drdrali vozovi, katere so spremljali štirje služabniki, oboroženi z meči in loki. Vsak voznik je imel s seboj kopje in sekiro, da ne omenjamo vil in drugega orodja, ki se potre-

buje na potovanju. Vse to je bilo potrebno kakor za obrambo zoper divjo zverino, tako tudi za varstvo zoper razbojnike, ki so se vedno klatili ob križarski meji in o katerih se je bridko pritoževal Jagiello v pismih na velikega mojstra in v osebnih razgovorih.

Ker pa so bili naši popotniki dobro oboroženi, ni se jim bilo treba bati, marveč so stopali pogumno naprej. Po večerajšnji nevihti je nastal prekrasen, tih in jasen dan, tako jasen, da ondi, kjer ni bilo sence, je prevelika svetloba popotnikom kar jemala pogled. Niti jeden list se ni ganil na drevju, na vsakem pa so višele velike deževne kapljice, lesketajoče se na solncu. Deževnica se je stekala po poti ter se zbiral v male potočke, ki so se s šumom stekali na nižja mesta. Vsa okolica je bila mokra, toda ob enem tudi vesela vsled jutranje svetlobe. V tako jutro prevzame radost tudi cloveska srca, torej so služabniki in vozniki potihoma popevali, čudeči se molčanju onih, ki so jahali spredaj.

Ali oni spredaj so molčali radi tega, ker je tlačila Jagjenkino dušo prevelika tuga. V njenem življenju se je nekaj zlomilo, nekaj skončalo in deklica je začutila, dasi sama ni prav vedela, kaj se godi v njej, da je minulo in propadlo vse, za kar je živela doslej, da se je v njej raztopila poslednja nadeja, kakor se razprši jutranja megla nad poljano, da se mora odreči vsemu, da mora pozabiti na vse ter pričeti odslej novo življenje.

In neizmerna tuga za izgubljeno minulostjo je stisnila njeno srce ter je j prignala solze v oči. Toda ona se ni hotela jokati, ker je vrhu onega bremena, ki je tlačilo njeno dušo, začutila v sebi še veliko sramoto.

Mislila si je, da bi bilo bolje, ako bi ne bila odšla iz Zgorelic, nego da se sedaj tako vrača iz Spihova.

Niti sami sebi namreč ni mogla tajiti, da ni prišla sem samo radi tega, ker ni vedela, kaj naj stori po opatovi smrti, ali le radi tega, da se odtegne nadlegovanju Čtana in Volka. Ne! To je vedel tudi Matija, ki je ni peljal s seboj iz tega razloga, in tega si brez dvoma domisli tudi Zbišek. Pri niti na to je zarudela in trpkost je prevzea njeno srce. »Nisem bila dovolj ponosna,« si je dejala, »sedaj pa imam to, kar sem hotela!« In poleg bolečin in tuge jo jame mučiti še kes.

Toda daljnje težke misli jej pretrga neki clovek, ki jim pride z urnimi koraki naproti. Čeh, ki je pazil pozorno na vse, je pognal k njemu svojega konja; ker pa je oni clovek imel na sebi usnjato torbo in pero šoje na kučmi, je spoznal v njem lovca.

»Hej! Kdo si? Stoj!« je zaklical nanj.

Lovca se mu je približal z urnimi koraki in s prestrašenim licem, kakor je to navadno pri ljudeh, ki hočejo povedati nekaj nenavadnega, ter zaklical:

»Pred vami tam visi clovek ob cesti.«

Čeh se vznemiri, v strahu, če morda to ni kaka razbojniška prevara, zato ga vpraša živo:

»Ali je daleč od tod?«

»Za streljaj iz loka. Ob sami cesti.«

»Ali nihče ni pri njem?«

»Nihče. Splašil sem samo volka, ki se je plazil okrog njega.«

Omemba o volku pomiri Glavača, ker sedaj je bil prepričan, da tu v bližini ni ljudij, niti ne stoji nikdo na preži.

Jagjenka pa se obrne h Glavaču ter reče:

»Poglej, kdo je?«

Glavač odjezdi hitro naprej, pa se čez trenutek še hitreje vrne.

»Siegfried visi!« zakliče ter vstavi konja pred Jagjenko.

(Dalje pride.)

Porotne obravnave. — Včeraj so začele porotne obravnave. Prva se je vršila proti Alojziju Bellettiju iz kraljestva, rojen leta 1875., ki je izdal v Kobaridu in drugodi v družbi z nekim Iv. Bellina ponarejene bankovce avstr. veljave po 10 K. Kako so ujeli Bellettija in kako je Bellina ušel, smo poročali svoj čas obširneje. Prvi, ki je prišel na to, da so kronski desetaki ponarejeni, je bil trafikant Mlekuz, prijel pa sta Bellettija Volarič in orožniški stražmester Malnarčič. Pri Bellettiju so bili našli se 167 ponarejenih avstrijskih bankovcev po 10 K. Oškodovani so: Miklavč Rozalija, Volarič Apolonija, Urbančič Ana, Miklavč Marija, Ivancič Ana, Koren Ursula, Fon Andrej in Anton, Manfreda Josipina in Gruntar Marija. Oddani pa so bili ponarejeni bankovci tudi v Srpenci ter v tržiškem in gradiščanskem okraju. Bankovci so nosili leto 1900. Belletti je prvotno tajil ter hotel zvaliti vse na rame Belline, ali ko se je poizvedelo od žene njegove v Italiji za glavne krivce, se je udal. Z Bellino sta delala po večini tako, da je vstopal Belletti v trafike in gostilne z našim drobnjem ter ga zamenjaval v desetake, Bellina pa je menjaval ponarejene bankovce. Tako sta se po eni strani iznebljala ponarejenih bankovcev, po drugi pa sta dobivali prave. Zaslišanih je bilo več prič, ki so pravile, kako sta menjavala bankovce po Kobariskem. Belletti je bil obsojen na 5 let ječe, potem ga pošljejo čez mejo; porotniki so namreč sprejeli vprašanje braniteljevo, ali je Belletti kriv goljufije, ter isto potrdili, docim je stavila sodnija vprašanj po paragrafu, ki zahteva za doležba pri ponarejanju denarja kazen 10—20 let ali celo za celo življenje. Predsedoval je obravnavi dvorni svetnik vit. Defacis, sodnika sta bila svetnika Rutar in Ciani; drž. pravdnik vit. Vidulich. Branitelj dr. Šbisä.

Obravnava proti Fantuzziju radi tožbe dr. Graz. Luzzatto se odnese na prihodno zasedanje, pač pa se bo vršila kot zadnja obravnava proti bivšima dijakoma Kerkoč & Žerjal ter mešetarjema Louvier in Braulin.

„Pravnikov“ izlet v Devin. — V nedeljo 28. junija priredi društvo „Pravnik“ iz Ljubljane izlet v Devin in se sestane tu s slovenskimi in hrvaškimi pravniki iz Tržaškega in Goriskega okraja ter iz Istre k prijateljskemu shodu. Odbor vabi s tem vse pravniške kroge tako člane kakor nečlane k mnogostevilni udeležbi. Izleta se udeležijo tudi gospe izletnikov in njih družin. Ugled, ki ga uživajo po znani svoji prisrčnosti „Pravnikov“ izleti in pa krasno ob Adriji ležeci kraj Devin s slikovitim svojim, na visoki skali v morje pomaknjem gradom so porok, da uspe tudi ta izlet, kakor vsi prejšnji društveni izleti. Ker je naslednji dan praznik, nudi se izletnikom prilika, združiti z izletom še obisk drugih obmorskih krajev. Na dan izleta obiščejo izletniki zanimivi Devinski grad, last kneza Hohenlohe, in pa bližnje morsko kopališče v Sesljanu. — V Devinu samem je sestanek izletnikov na

senčnatem vrtu restavracije gospoda Miroslava Plesa, ki pripravi skupni obed. Izletniki iz Ljubljane odidejo z jutranjim brzovlakom ob 5:59 in dojdejo v Nabrežino ob 9:03, kjer bo zajutrek. S poštnim vlakom se odpeljejo ob 10:02 v četrt ure oddaljeno postajo Devin. Priporočljiv je pešizlet iz Nabrežine v Devin, oddaljen le 7 km. Proti Ljubljani se izletniki vrnejo lahko isti dan iz Devina ob 6:28 zvečer. Radi preskrbitve obeda se je prigrasiti do četrta 25. junija zvečer. Priglasje sprejemajo pisarne gg. odvetnikov dr. Danilo Majarona v Ljubljani, dr. Edvarda Slavika v Trstu in dr. Dragotina Treo v Gorici. Izlet se izvrši ob vsakem vremenu. Na veselo svidenje!

Tučen vse, domačinu nič. — „Corriere Friulano“ je tisti laški listič v Gorici, ki misli, da se pri nas ne da živeti brez zaletavanja v Slovence. Vsako toliko časa najde kaj, kar ni vseh visoki gospodi okoli njega. Sedaj so mu na poti mize neke kavarne na Travniku. In za pritožbo proti tem mizam se je skril lisjak za naslov: Molti cittadini. Ti „cittadini“ se pritožujejo, da segajo mize čez določeni prostor, in lastnik tiste kavarne za to niti davka ne plača. To pa se mudo pušča, kakor vprašujejo „cittadini“, morda zato, ker je tujec. Precej nesramnosti je potreba, da se napiše kaj takega, ali ta je pri „Corriere“ doma. Lastnik prizadete kavarne je rojen in pristojen v bližini Gorice, zato ga imenuje „Corriere“ tu j c a, lastnik nasproti stoječe kavarne pa je Benečan, ter razteza svoje mize po Travniku, kakor mu drago, in ob godbi zavzame s svojimi mizami in stoli skoro pol Travnika, ali nad njim se nikdo ne spodlika. On je seveda domačin, zato ker je Lah iz kraljestva! Mi se ne spodlikamo radi tega nad njim čisto nič, ker mu želimo, kakor vsakemu, dobre kupčije, ali opozarjamo pa lahko javnost, da je grdo in Lahov, ki kaj držijo nase, nedostojno, da se na tak način dela proti izvestni kavarni, le zato, ker ni v laških rokah. Opozarjamo pa tudi „Corriere“, da je take vrste gonja proti Slovincem Lahe že drago stala, pa jih bo še, ako se še ne misli prenehati s takimi falotarijami nasproti Slovincem! Dvojna mera je alaba mera, in kdor jo rabi, se večkrat umeri. Nekateri Lahi v Gorici to že dobro vedo in morajo biti „Corriere“ za tako pisavo malo hvaležni. Končno povemo še „Corriere“ v uho, da se ulegne pripetili v doglednem času, da bo v Gorici „straniero“ tisti, ki sedaj zmerja slovenske domačine s tem izrazom!

Furlanska železnica je izkazala tudi za lansko leto, kakor po navadi, deficit. Govorilo se je svoj čas o tej železnici, kako da je potrebna, kako da bo vspevala, in dalo se je za promet vse mogoče ugodnosti. Ali ne vspeva. Poročilo pravi, da akoprav podaje ta železnica najkrajšo zvezo med Trstom, oziroma Dunajem in Italijo, je vendar promet po njej skromen; o prometu z blagom pa niti govoriti ni.

Kakor rečeno, za to železnico so bile na razpolago vedno vse ugodnosti in nikake ovire se ni delalo. Drugače pa je z našo Vipavsko železnico. Vspevanje jej je zagotovljeno, o tem ni nikakega dvoma več, ali navzlic temu vidimo, kako se stavijo prometu po njej ovire na vseh koncih in krajih. Je pač povsodi dvojna mera: za Lahe druga, za Slovence druga!

Železniška proga od Červinjana do Ogleja. — Lah se potegujejo za to, da se zgradi lokalna železniška proga od Červinjana do Ogleja. O tem je bilo govora tudi v državnem zboru, in sicer je zahteval to zvezo v sporazumljenju z laškimi poslanci iz naših dežel posl. Conci, ko je govoril o železniskih zvezah na južnem Tirolskem in v Furlaniji.

Dogodki v Ríemanjih. — Okrajni glavar v Kopru je izdal ukaz, da se ima krstiti onih 14 nekrščenih otrok do konca meseca junija, sicer da bodo morali dotični poglavarji družin plačati vsaki 100 K globe. Ker ni nobena onih družin več latinskega obreda, uložen je proti temu nezakonitemu ukazu priziv na višo oblast.

Pred tremi dnevi je g. Krančič zapustil kontno Ríemanje. Ob odhodu je izjavil nekaterim ženskam, da se ne povrne več v Ríemanje. Obžaloval je tudi, da je napravil sebi in Ríemancem mnogo britkih ur.

Politična oblast v Kopru dela naprej vse možne zapreke Ríemancem ter jim noče pod nobenim pogojem dovoliti izstopa iz latinskega obreda in uvedbo slovanskega bogoslužja in celo niti unijatskega, kjer bi vendar ohranili katoliško vero in zvezo z Rimom. Ob takih okoliščinah morajo ti gospodje pa tudi vsprejeti na-se vso odgovornost za to, kar pride.

Mi s svoje strani protestujemo proti temu, da se tako krši zakon o svobodi vesti. To postopanje njihovo je tem odijoznejše, ker dobro poznamo vzrok temu postopanju. Gospodje naj le gledajo, da jim, ko pride laicu, ne pride nasproti — medved. „Ed.“

Iz Rima brzojavljajo „Ed.“ 19. t. m.: Tu se nahajajo križevački biskup Drohobecki, njegov tajnik, kanonik dr. Sajatovič in bivši ríemanski župnik dr. Požar. Prišli so semkaj, da uredijo končno ríemansko cerkveno vprašanje ter jim je za danes določena avdijencijska pri papežu.

Dne 20. je bil sprejet škof Drohobecki v avdijenci pri papežu. Avdijenca je bila ne navadno dolga.

Tamburaški koncert prvega tamb. glasb. društva iz Vukovara pod vodstvom g. Jos. Rupa sinoči na vrtu „pri jenu“ se je dobro obnesel v splošno zadovoljnost poslušajočega občinstva. Društvo je nastopalo že v Parizu in v največjih mestih Nemčije in drugodi z velikim uspehom. Drevi zopet koncert „pri jenu“. Pričetek ob 8. uri. Vstop prost.

Nesreče. — Štefanu Winklerju iz Lokve je padlo v gozdu pri sekanju drevja neko

deblò na levo nogo ter mu jo je zmastilo, vsled česar je moral v tukajšnjo bolnišnico. Blizu železniške postaje v tržiškem sv. Križu so našli v nedeljo truplo 53 letnega Ivana Martinuzzijskega iz Renč, delavca v kamnolomih g. Čaharije na Nabrežini. Kako je ponesrečil M., se ne ve.

Iz Vipolž nam poročajo, da je bil prišel tja dne 13. t. m. neki M. T. s Krasa kupovat vino. Pogodil se je za vino ter rekel, da pride drugi dan njegov oče, da odpeljejo vino, potem pa je naročil v gostilni 3 litre vina in presičevega mesa, končno pa je prosil Ano Pr., naj mu posodi 10 kron, da dá za aro, da že vrne drugi dan. Ali Ana Pr. je hotela, naj plača stroške v gostilni, ali kako bo plačal, ker ni imel nobenega krajcarja. Čuvaj ga je prijel, pustil je delavke bukvice, potem pa pobegnil. Čuvajte se takih potepov!

Izpred sodnije. — Svoj čas smo poročali v „Primorcu“, kako je jedel klerikalni Iv. Sinigoi v Dornbergu meso, ko je namreč ugriznil prav pošteno Vodopivca v prate ter ga težko poškodoval, da ni mogel delati mesec dnij. Š. se je bil napil ter iskal prepira z Vodopivcem. Ko se je ta odstranil, se je lotil njegovega brata, na kar pa ga je poiskal brat tega, Jožef, katerega je v pretepu ugriznil v prate. Sinigoi je dobil za to 4 mesece trde ječe s postom in trdim ležanjem vsaki mesec. — „Primorski List“ in „Gorica“ sta lahko ponosna na svoje vspehe!

Svilodni trg. — Svilodni trg se odpre letos z jutrišnjim dnem, in sicer na trgu starega sv. Antona. Trg se odpre vsaki dan ob 5. uri zjutraj. Kupčija s svilodi pritenja ob 7.; v času od 5. do 7. pa se morejo svilodi tehtati. Prepovedana je kupčija s svilodi izven trga, na ulicah ali ob uhodih v mesto. Kdor bi se pregrešil proti tem naredbam, zapade globi do 200 K. Posredovati med prodajalci in kupci smejo le take osebe, ki so za to pooblašcene, v katero svrhu se morajo pri tržnem komisarju izkazati kot take.

Vipavsko pevske društvo v Vipavi vabi k veselici, katero priredi v nedeljo dne 28. t. m. na dvoru graščine grofa Lanthierja pod kostanjem. Vspored I. Gij. Eisenhuth: Na Savi, poje možki zbor. II. Divji lovec. Narodni igrokaz v 4 dejanjih. Spisal Fr. S. Fintzar. III. Ples. Začetek ob 3½ pop. Med odmori in pri plesu bo sviral oddelek vojaške godbe pešp. št. 47. iz Gori. Isti dohodek je namenjen za nabavo tar. ... c.

Za Prešernov spomenik v Ljubljani. Odbor za „Prešernov spomenik“ je izdal tak-le oklic: Prešernov kip, ki ga je ustvaril naš mladi umetnik Zajc, je gotov in se je začel že vlivati. Kip bo stal na razširjenem Marijinem trgu. Strokovnjaki, ki so videli model, trdijo soglasno, da je delo mojstersko. In ker bo spomenik dostojno predstavljal našega pesnika in bo tudi najlepši okras Ljubljani sami, stala bo stvar tudi precej

Zapiski mladega potnika.

Piše B. V.

(Dalje.)

Skoraj nemogoče je, doseči kako sporazumljenje. Dejstvu, da ima cerkev jednega zanikernega gospodarja in pet prepirajočih se najemnikov, moramo pripisati, da se nahaja vse v takem zanikernem stanju. Taka zanikernost je sicer nedostojna, ali te izlizane stopnice, te vlažne stene, ta orijentaliski nered, deluje čisto posebno na živčje tujca, kateri je navajen doma na čistost in skrben red v božjem hramu.

V kratkih besedah naj še očitam dogodek ob Veliki noči l. 1901., ko je prišlo do poštenega tepeža med nemškimi frančiškani in Grki. Na zapadu pač nikdo ne bi verjel, da je bil povod tem nedostojnim prizorom silno malenkosten. Šlo je za pravico, ali smejo frančiškani pometati stopnice v bližini zazidanega portala ali ne. V Turčiji je oni lastnik kakega prostora, kateri ima pravico tam pometati. Prišlo je do resnega prepira z Grki. Frančiškani niso odjenjali. Grki so na to sklenili, da Launcem siloma branijo pometati stopnice. Na trgu se je zbrala velika množica. Grkinje so stale na stehi bližnjega samostana, in čakale radovedno, kaki prizori se jim bodo nudili. Francoski konzul je posredoval, paša je poslal turško vojaštvo na trg, ali vojaki so mirno gledali, ko so se začeli menihi pošteno pretepali in ni jim padlo na um napraviti konec izgredu. Menihi so bili oboroženi, tekla je kri. Trinajst frančiškanov je bilo ranjenih. Cela zadeva je prišla pred sodnijo, nemški frančiškani so bili obsojeni. Nemški poslanik je interveniral, obsodba se je razveljavila. Ni še gotovo, kako se bode ceia stvar poravnala. V inozemstvu v daljni Evropi ne morejo ljudje prav razumeti, da je mogoče, da se dogajajo taki pretepi med menihi, kateri bi morali biti čuvaji groba in ne navadni pretepači. V orijentu je vse mogoče. Negotove lastninske razmere so krive, da se vsak le zanaša na

samo obrambo. Izključeno je, da bi mogle biti edine vse konfesije v vprašanjih, tikajočih se cerkve. Eksončni elementi ti Sirci, Abesinci in Armenci so skoro ravnopravni katoličanom in pravoslavnim. To so pa življi; s katerimi je silno težko obravnavati, le z največjimi težavami in naporji je mogoče kaj doseči in zabraniti, da se cerkev ne izpremeni v razvalino. Konečno bi bilo treba spregovoriti nekoliko besed o Grkih iz kraljestva ali Male Azije. Jaz strogo razlikujem med grškimi in ruskimi popi in nikdo naj ne misli, da gozorim o ruskih pravoslavnih popih, kedar govorim o Grkih. Udomačila se je slaba navada, da imenujejo naši katoliški duhovniki pravoslavno vero skratko grško vero, pravoslavne ruske pope Grke. Da taka terminologija ne odgovarja obstoječim razmeram, o tem se more vsakdo prepričati v sveti deželi. Ti grški duhovniki — pravi Grki — ki seveda nimajo niti kapljice krvi slavnih svojih pradedov v svojih žilah, so ljudje zlobnih, zoprnih potez. Nekateri imajo na temenu zavito kito las kakor žene. Prav začudil sem se, ko sem videl prvega takega možakarja; čezdevalo se mi je, da je vsak rojen intrigant, spletakar najhujše vrste, kateri prav nič ne pozna duha krščanstva in radi tega ne ve, kaj dela. Prevelika učenost ali izobrazba jim ne teži glave. Posebno zoporni so nekateri sključeni mladi ljudje s temnomodrimi očali. Grki imajo v Jeruzalemu svojega patrijarha. Ta hierarhija nima nič skupnega z rusko cerkvijo.

Mnogo se govori o ruskem vplivu v Palestini, kateri raste od dne do dne. Neverjetno je pa, da nimajo Rusi v cerkvi svetega groba niti pedi posestva, nikaka kapela, nikak oltar ni v ruski lasti. Ako hočejo Rusi obhajati kako cerkveno slavnost, morajo plačati Grkom mnogo denarja, da jim prepustijo to ali ono kapelo. Rus ima denarja dovolj, on naj pošteno plača, tako si mislijo Grki. Vsi ti grški menihi živijo ob denarju, katerega dobivajo od ruskih romarjev. Ako bi ne bilo teh prispevkov, poginili bi gladu. Med

Rusi in Grki ne vlada posebno srčno razmerje, da razmere so navadno vrlo napete, ker uvidevajo Grki, da jih bodo Rusi skoro izpodrinili.

Rusi žrtvujejo ogromne svote, da si ojačijo svoje stališče v sveti deželi. Mužiki, ki prihajajo o veliki noči v Jeruzalem, so podobni novodobnim križarjem, ki se hočejo polastiti brez meča in orožja svete dežele. Osvajalni načrt je dobro sestavljen. Obrtniki in trgovci se morajo naučiti ruskega jezika, ako hočejo občeovati z mužiki, kateri ob gotovih časih prepljavljajo Jeruzalem. Rus je najboljši kolonizator, to je znano dejstvo; on se prebivalstvu brzo prikupe, ker ni ošaben in prevzetan, ali osoren in grob, kakor Nemec. Pred Rusom ima v Palestini vsak spoštovanje.

Izven mesta so si sezidali Rusi ogromno »postrojko«, celo kolonijo s cerkvijo v sredi. Imel sem priložnost si ogledati prostore za priproste romarje, in prepričan sem se, v kaki meri se skrbi tam za mužika, vse je čisto in udobno, da je veselje gledati. Hčerka ruskega državnika Speranskega, gospa Bagrejev-Speranskaja iz Penze je obiskala leta 1847. Jeruzalem itd., njena zasluga je, da se je zgradila »postrojka«.

Vsako mora priznati, da danes v Palestini trajajoče razmere ne morejo trajati še dolgo časa. Evropska diplomacija bode morala prej ali slej upoštevati čudne odnošaje, katerih ni zakrivil samo Turek, ampak tudi posamezne gospodstvaželjne konfesije. Na dan seveda, ko bo severni junak s krepko roko prerezal gordski voz, katerega imenujemo orijentalско vprašanje, zapustiti bode moral turški paša Jeruzalem. Izključeno pa tudi ni, da se bode že prej rusila že itak rahla vez med Carigradom in raznimi azijskimi provincijami, in da se bode polumesec razel sahra-mošjeje prej umaknil križu nego polumesec na nekdanji carigradski cerkvi sv. Zofije. V Palestini ni poljedelstva, ni obrti, ni trgovine, materijalne koristi ne morejo nikogar privabiti. Narode in veroizpovedanja priganja le neka notranja želja, zagospodovati tam, kjer je živel Krist.

denarja, ki ga odbor za postavljanje monu-
menta se nima vsega nabranega. Manjka se
katih 17000 K.

Ni ga izobraženega Slovenca, bi bi ne
vedel ceniti velikega pomena Prešernovih
poezij za našo in jugoslovansko literaturo;
ni ga rojaka, ki bi ne ljubil pesnika Pre-
šerna. Zato mislimo, da bi bilo skoro razza-
ljenje za našo javnost, ko bi hoteli ob tej
priliki na dolgo in široko razpravljati o epo-
halnem pomenu Prešernovega duševnega
dela za našo narodno kulturo.

Več nego pol stoletja je že preteklo,
odkar je Prešeren zatisnil svoje oči! Poezije
njegove so postale bistven del naše književ-
nosti, te poezije so nam prvi temeljni kamen
našega duševnega življenja. In takšen važen
pisatelj, takšen genijalen poet, takšen velik
rojak naš, ali ni za zdavnaj zaslužil svojega
momumenta v narodnem središču sloven-
skega naroda v Ljubljani? Ali ne bo ta Pre-
šernov spomenik javen dokaz, plastičen izraz
slovenstva naše bele Ljubljane? Prešeren je
že v prvi polovici minulega stoletja pisal
nesmrtno svoje verze v našem sladkem,
blagoljubnem slovenskem jeziku, čegar naj-
močnejša zaščitnica bi morala biti naša Ljub-
ljana. Ljubljana je slovensko mesto, kakor
je Prešeren, ki je svoje nesmrtno pesmi
spesnil med njenimi zidovi, slovenski pesnik!
In ta naša Ljubljana mora tudi ostati slo-
venska!

Naša narodna čast zahteva, da se čim-
prej postavi našemu ljubljensku Prešernu
spomenik! Zato poseže pač vsak zaveden
narodnjak rad v svoj žep ter položi svoj
obolus na žrtvenik domovine — za svojega
Prešerna.

Prve dni julija se ima vršiti v Ljubljani
velika ljudska slavnost na čast našemu Pre-
šernu. Naj ima ta slavnost tudi praktičen
smoter ter naj pomore „bronastemu Pre-
šernu“ na noge!

In ko bode stal v sredi naše Ljubljane
Prešernov spomenik, vedel bo vsak Slovenec,
vedel bo vsak bra. Slovan, ki ga b. videl,
da so Slovenci kulture naroda, ki bodo ce-
niti duševno delo svojih ljudi. Tujci pa, ki
pridejo obiskat naše mesto, bodo vedeli, da
je bila zarja 19. stoletja prirodila tudi nam
Slovenem velikega pesnika.

Slava Prešernu! Živela sloven-
ska Ljubljana!

Odbor za nabiranje prispevkov za spo-
menik priredi dne 5. jul. v ljubljanski
„Zvezdi“ veliko veselico na korist spomeniku.

Listanca. — Gosp. Andreju Široku,
zaupniku v Kozani: Na Vaš dopis od 21.
t. m., v katerem pravite, da Vas sumničijo,
da ste Vi pisec dopisov „Iz kočjanske žu-
panije“ in „Iz zahodnih Brd“, Vam radi po-
trjujemo, da Vi niste pisali onih dveh dopi-
sov ter sploh ne stojite z njima v nikaki
zvezi, kajti dopise smo dobili povsem iz dru-
gih rok. (Župan in pristasi naj premišlujejo
raji, kaj je pisano, mesto da vohunijo za
dopisnikom!)

Križarske vojske so nam stvarilen vzgled. Več držav,
več narodov je skušalo složno ustanoviti novo državo, kral-
jestvo Jeruzalem; in ta poskus se je izjalovil. Izpodletelo
jim je, ker so bili razni narodi ljubosumni drug na drugega,
ker so se pojavile razne nasprotne si aspiracije poveljnikov.
Ravno dejstvo, da je zasedlo sveto deželo več plemen, je
jeden najvažnejših vzrokov, da je vzel kraljestvo Jeruzalem
prav kmalu tako žalosten konec. Le edna država, le eden
narod bi bil mogel ustanoviti v teh predelih krepko kral-
jestvo. Danes bi isto obveljalo. Okupacija katoliških vele-
vlasti, katera bi bila podobna okupaciji ob času križarskih
vojsk, bi bil ponesrečen poskus. In končno je vrlo dvom-
ljivo, ali bi se one mogle sporazumeti, da, ali bi imela sploh
kaka katoliška velelast voljo okupirati sveto deželo. Indi-
ferentni zapad se bode pač odtegnil taki težki nalogi.

Oporoka Petra Velikega se glasi, da mora pripasti
sveta dežela Rusiji. Zapa. države nimajo sil, nimajo volje,
Rusija pa ima potrebno moč in vpliv ter trdno voljo biti
čuvajem svetega groba. Žalostno je sicer to dejstvo za kato-
liški zapad, ali zanikati ga ni mogoče. Bojazen pred Rusijo
je že močno razširjena med katoličani, ona je utemeljena in
opravičena v toliko, kolikor bi značila zmaga Rusije nad-
vlado grške hijerarhije. Državna cerkev ima veliko premoč
nad cerkvijo, katera je državam in kateri so države na-
sprotne. Nasprotstvo med pravoslavno in katoliško cerkvijo
ni več tako ostro, kakor je bilo pred štirimi ali petimi
desetletji. Ključni cerkve svetega groba so bili formalni povod,
da je ruski car napovedal vojsko Franciji. Krimski vojska
je pozabljena, katoliška Francija je zvezana s pravoslavno
Rusijo. Ni dvoma, da bi Francija tudi v slučaju, da Rusija
zavлада v Palestini, nikakor ne dopustila, da bi bili katoli-
čani prikrajšani v svojih pravicah. Srčno razmerje, katero
vlada med tema dvema zaveznikoma, bi pač omogočilo, da
se pred okupacijo sklene pogodba v prilog katoličanom.
Rusija bi se pa morala zavezati, da bode paralelizovala ves

Zdravilni kraj

Rogatec-Slatina

„Biser
zelene
Štajerske!“

Obisk v letu 1902:

oseb 3100 (največje
Število odkar obstoji). Razširjeni nasadi, veliki
listnati in iglati gozdi. — 3 ve-
like kopelji za gorko, mrzlo in mineralno kopel.
Zdravljenje z mlekom, s sorko in kefirm. Najzbra-
nejši kopalški orkester. Športne igre. Raznovrstno
družabno življenje. Brošure in prospekte daje

Vodstvo.

Razgled po svetu.

Is državnega zbora. — Zbornica je
sprejela, kakor smo poročali, načrt zakona,
po katerem se spremenijo in dopolnijo do-
ločbe zakona z dne 16. jan. 1895. glede
nedeljskega počitka. Stvar je taka-le: Trgovski
pomočniki in pisarniške osebe pri raznih
podjetjih, v odvetniških in notarskih pisar-
nah so zadnja leta neprestano pošiljali na
državni zbor prošnje, v katerih zahtevajo
popoln počitek vsaj ob nedeljah. Vsled tega
je vlada predložila načrt, ki preminja čl. 6.,
7., 8., 9. in 10. dotičnega zakona.

Glavne točke se glase: „V trgovinah je
delo ob nedeljah dovoljeno k večjemu 4 ure
dopoludne. Te ure pa določi deželna
vlada, zaslišavši trgovsko in obrtniško zbor-
nico, dotično občino, zadrugo in odbor trgov.
pomočnikov. Te ure se morejo razdeliti
različno za razne trgovine, posamezne občine
in občinske dele. Vlada je predlagala, da
bodi delo dovoljeno 6 ur, ki se morejo raz-
razdeliti na dopoludne in popoldne.

Drugi odstavek določa, da more dežel.
vlada z ozirom na krajevne razmere delo
ob nedeljah se skrajšati ali popolnoma pre-
povedati. Odstavek tretji določa, da more
vlada o božiču in drugih večjih praznikih,
na božjih potih, v letoviščih, na kolodvorih
itd. dovoliti tudi 7 in 8 urno delo v trgo-
vinah. Ta odstavek je obveljal brez pre-
membe. Dalje določa novi zakon: Ako ima
trgovec poleg trgovine še drug obrt, n. pr.
trafiko, da veljajo te določbe tudi za trafiko
ali kateri koli obrt, ako nista trafika in tr-
govina popolnoma ločeni po prostorih.

Za pisarniške uradnike je važna na-
slednja določba: Delo v pisarnah se more
dovoliti ob nedeljah k večjemu po 2. uri
dopoludne, a to le tedaj, ako imajo usluž-
benci vsaj vsako drugo nedeljo popolnoma
prosto. Tudi te ure določa deželna vlada, ki
pa more te dve uri dela se skrajšati ali pa
za celo leto ali za določen čas popolnoma
prepovedati.

Člen 10. določa: V trgovinah, v katerih
pomočniki ob nedeljah delajo več ko 3 ure,
morajo imeti uslužbenci vsaj vsako drugo

nedeljo prosto; ako to ni mogoče, vsaj pol
dne na delavnik.

Srbija. — Srbsko odposlanstvo je do-
spelo v Genovo v soboto ob 10.40 zvečer
ter je bilo sprejeto na kolodvoru po kral-
jevem bratrancu, profesorju Nenadoviću, po
ordonantnih častnikih in po kraljevem za-
sebnem tajniku. V nedeljo jutraj je sprejel
kralj odposlanstvo. Senatni predsednik Veli-
minović je rekel v svojem nagovoru, da so
se pogledi vseh obrnili proti Švici, ko je
bilo treba popolniti praznino na srbskem
prestolu. Vlada je naloga je, da odstrani
nesoglasja med narodom in krono in uverjeni
so glede na njegov značaj in minolost nje-
govih prednikov, da bo vodil Srbijo v boljso
prihodnost. S klicem „Živio kralj srbski!“ so
mu izročili zapisnik seje skupščine dne 2.
jun. 1903., pisan na pergamentu in spravljen
v svilenem toku, okrašenem s trobojnimi
trakovi. Kralj je odgovoril, da je globoko
ganjen na dokazih udanosti in zvestobe svo-
jega naroda ter da nima besed, da bi za-
dosti označil svoja topla čustva.

„Corriere della Sera“ iz Milana poroča,
da ko se je dovršila tragedija v konaku, se
ni nikdo dotaknil mrtvih žrtv, trupli nista
bili vrženi skozi okno in trupla kraljice ni
nikdo onečastil.

V Belemgradu se delajo velike priprave
za sprejem kralja. Na kolodvoru ga sprejme
vlada in oblasti. Kralj pojde v Vasojevo
cerkev in od tam v palačo, kjer sprejme
člane skupščine. Zvečer bo bakljada in drugi
dan svečana gledališna predstava. — Skup-
ščina je sklenila v kratkem izvršiti občinske
volitve po celi deželi. — Kralj Peter je izdal
na meščanstvo v Ženevi javno pismo, v
katerem se zahvaljuje za vse simpatije, iz-
kazane mu tekom njegovega bivanja v Švici.
— Nekemu ruskemu dopisniku je pripovedoval
svak pokojne kraljice Drage, polkovnik Mašin
da je bila Draga ravno 40 let stara, da pa se
je znala tako dobro ohraniti, da so jo cenili
na 32 do 34 let. Ko se je poročila z nje-
govim bratom, je bila stara 19 let. Razun
obleke ni imela nikakega prerazvoja ter je
tudi uživala le navadno vzgojo deklic sred-
njih stanov na deželi. Bila pa je zelo pre-
metena ter se je sama priučila nekaterim
tujim jezikom. — Kralj Peter si je naročil
krono pri nekem parizkem zlatarju za svoto
do 50.000 frankov. Doslej srbski vladarji
niso imeli krone.

Hrvatska. — V hrvatskem saboru je
podal v soboto načelnik opozicije, dr.
Bresztyensky, izjavo, da se opozicija ne bo
več aktivno udeleževala saborskih sej, ker
Khuenova vlada v nasprotju z nagodbo usi-
ljuje madjarski jezik in madjarsko zastavo,
ter zatira svobodo z vsemi mogočimi sredstvi
in tira tako prebivalstvo v obup. Na to je
opozicija zapustila korporativno dvorano.
— V nedeljo je na oknu poslopja obrat.
ravn. ogerskih železnic eksploziralo nekaj
dinamita. Oficijelno pravijo, da so napravili
to šalo pobalini!

V Zagorju divja revolucija. Kako je
tam, nam kažejo ta-le poročila. Seljaki so
napadli grad madjarskega divjaka barona
Raucha. Podrli so železna vrata, ter skozi
neki skriti hodnik nšli v stanovanje in
vse demolirali. V gradu niso nikogar našli.
Proti vojaštvu in orožništvu so se seljaki za-
varovali s tem, da so okoli gradu postavili
patrulje po 20 mož v oddaljenosti po 500
korakov. Pri gradu pa jih je stalo nad sto
vsi oboroženi s puškami in samokresi. Na
enega seljaka je streljal neki baronov sluga,
na kar so ga tirali seljaki na dvorišče in ga
tam hudo pretepli. To je trajalo kake dve
uri. Krog 8. ure zvečer začuli so seljaki v
daljavi streljanje, na kar so se umaknili v
baronove gozdove. Streljale so patrolje, ki
so jih postavili kmetje okoli gradu, nazna-
njajoč s tem prihod vojaštva. Najprej so
prišli vojaki, a niso nič opravili, ker so došli
prepozno. Za temi je prišlo madjarsko
orožništvo. Seljaki pa so se poskrili po
jamah ob potu tako, da so sli orožniki mimo,
ne da bi koga opazili. Ko so orožniki odšli,
odkurili so jo kmetje v gozdove, a mala četa
20 mož zajahala je konje in odšla proti Va-
raždinu. Ulanci in dragonci zasledujejo največ
kmete na konjih, ki so pa vsi dobro oboro-
ženi. Tudi so od mladih nog vajeni jahanju
kakor graničarji in se ne boje tudi po dnevu
na konjih napadati madjarska posestva.

Ban Khuen Hedervary, ta tiran in
varalica, sestavlja sedaj ogersko ministerstvo!
Hrvatje seveda bodo veseli, ako se ga znebijo,
če postane ministerski predsednik, da se pa
poveri tako važna reč takemu človeku, kakor
je Hedervary, to pa je signum temporis, nò,
odkod? — iz Avstro-Ogerske! — Vojne
predloge hoče Khuen za sedaj djati z dne-
nega reda, poskrbeti, da se sprejme 4 me-
sečni budgetni provizorij, potem pa se pred-
loži nova vojna predloga. Nova vlada ima
biti skozi in skozi liberalna!

Volitve v nemški državni zbor. —
Izvoljenih je: 85 članov centruma, 54 soci-
jalnih demokratov, 31 konservativcev, 14
Poljakov, 6 Alzacanov, 5 nacionalnih libe-
ralcev, 4 divjaki, 1 Danec, 6 členov državne
stranke, 1 člen reformne stranke in 3 člani
zveze kmetov. Ozihih volitev je potrebnih
185. Na teh so udeleženi med drugimi 122
socialnih demokratov, 24 kandidatov svobo-
domiselnih ljudske stranke, 65 nacionalnih
liberalcev, 11 kandidatov svobodnodelnega
združenja, 16 državne stranke, 36 centruma,
8 Poljakov.

Nemški govori v državnem zboru. —
Vsi nemški klubi v zbornici poslancev
hočejo zasnovati akcijo za protokoliranje
nemških govorov. V dotično konferenco so
odposlali Jugoslovani dr. Ploja, dr. Perica, dr.
Stojana, dr. Ferjancića, Plantana in dr. Kve-
vića, Italijani pa barona Malfattija in Concija.

Novelše vesti. — Sprejema srbskega
kralja se udeležijo baje samo ruski poslanik v
Belemgradu; nekateri so odpotovali. — Ob-
činski svet v Belemgradu pozivlje s posebnim
oklicem prebivalstvo na slovesen sprejem
kralja. — Biankini je interpeliral večeraj v
zbornici poslancev, zakaj se je odgovorilo
dalmatinskim poslancem, ko so prosili avdi-
jence pri cesarju, v nemškem jeziku. — Der-
schatta s tovariši je interpeliral glede dogo-
dov v Ljubljani povodom turnarske slavnosti.

upliv grške duhovščine in sama po ruskih duhovniških
upravljal cerkve in svetišča. Sedanje razmerje se pa mora
odpraviti. Ne Grki, ampak Rusi naj bodo v posestvu svetišč,
pripadajočih sedaj Grkom.

Čul sem iz ust neke našo vlado zastopajoče vladne
osebe, da je Turek edina opora katoličanov, ki so izgub-
ljeni, kakor hitro preneha Jeruzalem biti glavno mesto tur-
škega vilajeta. Onemoglost in nesposobnost zapadnih držav
se najbolj zrcali v takih nazorih. Turek mora ostati v de-
želi, da povsem ne oslabi katoliški upliv. Svetišča morajo
ostati zanemarjena in oskrunjena, prebivalstvo in cela dežela
se ne sme otresti turškega jarma samo raditega, ker slutijo
katoličani, da oni sami nimajo sile biti vladarji v teh pre-
delih. Misel, da je treba Turku pomagati in ga zdraviti z
vsemi mogočimi leki, je nastala v Bismarkovi glavi in Moltke
je izjavil, da mora Nemec brusiti zarjavelo turško sabljo.
Ako bi tako načelo obveljalo, bili bi še danes vsi balkanski
Slovani pod turškim jarmom in nikdar bi jih ne bila R. sija
osvobodila. Rusija edina je kljubovala temu staremu „nem-
škemu načelu, ki bi bilo v največjo pogubo ravno našemu
plemenu na Balkanu. Avstriji na škodo in ne na korist je zago-
varjati in podpirati politične misli Nemčije. Radi tega se
lahko ogreva vsak dober Avstrijec za podjetje, katero bi
bilo v očitnem nasprotju s staro tendenco nemške politike.

Poslednji dan v Jeruzalemu. Iz Jeruzalema v Aleksandrijo.

Še enkrat hitim po bazarskih ulicah, kjer je treba pa-
ziti, da nam krvavi zaklani ovni, katere nosijo od mesarja
potrežljivi magarci, ne onesnažijo obleke sredi te gneče.
Strme so te bazarske ulice s svojimi dučani, psi se valjajo
okoli velikih kupov raznih odpadkov. Arabske žene s tež-
kimi bremen na hrbtu hodijo mimo, njih lica so tetovirana.
Beduini so zaviti v črnorjaste plašče „abaje“. Etiopce v
belih plaščih in Betlehemke v snežnobelih prtihi srečamo na
poli v cerkev sv. groba. V grobno kapelo je ravnokar nekdo

privlekel cel koš molekov in jih razložil po mramorni plošči.
Nato sem se vzpel na Golgato. Le edna misel more tam
navdajati človeško dušo, in ta misel je prošnja očenaša:
Pridi kraljestvo Tvoje! Vse, vse, naše vstajenje v etičnem
oziru, odrešitev od vse socialne beše obsage ta edina
prošnja očenaša. Prihodnje jutro sem šel na Oljsko goro,
Ob zidu getzemanskega vrta je čepela gobova žena s kostrasto
posodo v križu. Prišel je mimo ruski mušič, s hlebom kruha
v roki. Jedel je svoj hleb, ali ko je zagledal nesrečno go-
bovo, katera ga je spominjala na Joba, delil je hleb v dva
neednaka dela. Večji del je dal gobovi, z manjšim je pa šel
naprej ponižno, kakor da bi bil prepričan, da ni ničesar
dal, da je storil le svojo dolžnost, da se gobovi prav nič
ni treba zahvaliti nad tem malim darom. Ginljiva je bila ta
mala ali vrlo značilna epizoda. Tolstoj je slikal v svojem:
»Voskresniju« podoben prizor. Katjuši Maslovi, katero ženejo
orožniki na sodnijo, je dal kmetič na cesti kopejko v dar.
Šetal sem se mimo zlatih vrat po Jozafatski dolini in se
vrnil v hospic. Voz je že čakal pred vrati, ali je skočil na
kozla, rektor nam je dal roko, in odrinili smo. Vrgel sem
kratak pogled na oni temni prehod v židovsko mesto, ki
je po tradiciji hiša bogatega jeduna in katere omrežena
okna nam pričajo, da je tam harem, in že smo pred Dama-
skovimi vrati. Smotril sem na mestno obzidje, prikazala so
se jafska vrata, prikazal se je Sijon.

Vlak je zapustil jeruzalemski kolodvor. V edinem
kupeju prvega razreda so bili mlada Berolinka s staro
černo damo iz Petrograda, višji turški uradnik, Angle-
žinje in dva Nemca.

Opoldne smo bili v Jafi. Čaroben je razgled s terase
hotela »hovard«. Na jutrovi strani na levi in desni se raz-
prostirajo sočni zeleni gaji naranč, sredi gajev se dvigajo v
zrak dolge, tanke palme, s krasnimi vrhi, vmes pa tudi ne
manjka cipres in mirt, katere se pa ne morejo kosati s
kraljico Flore — palmo.

Isprava tržanske porotne sodnje.
V soboto se je vršila pred tržasko poroto obravnava proti 19 letnemu Ivanu Hrovatinu z Opčin radi zločina uboja. Razprava se je vršila s pomočjo zapriseženega tolmača g. Sancina. Branil je toženca odvetnik dr. Slavik. Obtožnica pravi, da je Ivan Hrovatin dne 21. decembra lani v Lokvi udaril s polenom po glavi Jakoba Zatlja ne z namenom, da ga usmrti, ampak z drugim sovražnim namenom, vsled česar, pa je Zatlja par dni pozneje umrl. Ta Zatlja je bil prišel v gostilno Ant. Lantira v Lokvi ter zahteval od Fr. Daneva, naj ga vzame v delo pri vezanju telefonske žice, kje je delal tudi Hrovatin. Ali Danev ga ni vsprejel, na kar ga je ta začel žaliti. Zatlja je potem vzel iz zepa nož ter sel proti Hrovatinu izživalno. Češ, naj pride bliže, da se poskusimo. Ta pa je pograbil poleno ter ga udaril. Hrovatin je priznal, da ga je udaril s polenom, ali udarec, vsled katerega je Z. umrl, mu je zadal po njegovi izpovedi Karol Danev, ki ga je udaril s peto čevlja. Hrovatin je obsojen v 8 mesečno ječo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 50 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerno. Posrežba polna.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervozni boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Dobiva se zastonj in frank. Schwann-Apoteke, Frankfurt a. M.

Posestvo

v bližini Šempeterske postaje pri Gorici v obsegu 10 njiv dobro obdelane zemlje (veliki nasadi s sadnim drevjem) z velikim stanovanjem in gospodarskim poslopjem

se prodá takoj.

Pismene ponudbe je pošiljati na naslov: M. A. 33 na upravnistvo »Soča«.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalnih predmetov, katerega pošilja zastonj in poštne proste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Most št. 249. — (Česko).

Zahvala.

Povodom slovesnega odkritja nagrobnega spomenika našemu nepozabnemu soprogu in ljubljenu očetu, izrekamo tem potom gosp. okr. šola-nadzor. Finžgerju ter vsemu čislalnemu učitelstvu in blagim domačinom za mnogobrojno udeležbo, posebno pa g. nadučit. Prinčiču za prelep in gniljiv govor, g. nadučit. Urbančiču, gg. pevcem za čutni žalostinki, svojo globoko in iskreno zahvalo!

V Renčah, 20. junija 1903.

Rodbina Bajčeva.

Rimske toplice v Trzinu

(Monfalcone)

= in blatne kopelji =

priporočane po najboljših zdravnikih proti bolečinam v bedrih, revmatizmu, ženskim boleznim itd. itd.

Dopolnilno zdravljenje: z elektriciteto, tako zvano »tremolaterapia in masažo«. Posvetovalni zdravnik dr. G. pl. Camti.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sreči Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče nirsberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni veneli. — Mašno knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejmih in v trgovih ter na deželi. 2 35-8

Odlikovana krojaška delavnica

Ant. Krušič

krojaški mojster v Vrtni ulici št. 26.

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in v deželi. Ima bogato zalogo vsakovrstnega blaga za vse letne čase in vsak stan. Gotove obleke lastnega izdelka kakor tudi površne suknje itd. Cene zmerno.

Ravnokar mi je dospelovo sveže raznovrstno blago za nastopno pomladno sezono.

Izdelke iz lastnega blaga jamčim!

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelnstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%, stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5%, na varščino ali zastavo 6%, na menice 6%, s 1/2% uradnino. Glavni deleži koncem leta 5%, 1/2%.

Stanje 31. dec. 1902. (v kronah): Članov 1853 z deleži K=129.026. — Hranilne vloge 1.479.006 70. — Posojila 1.443 030 10 — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 68.050 90.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Pri luninem svitu je bilo vrlo prijetno se sprehajati po subtropskem vrtu hotela, pod palmami sredi bujnih nasadov naranč. Mnogo desetletij je že preteklo, odkar se je nekega dne Gogol zkrčal tu v Jafi. Neka neodoljiva želja je gnala Gogola na koncu življenja v sveto deželo. V Rimu, v via Sistina na neki hiši je plošča z ruskim napisom, ki javlja, da je spisal Gogol tu prvi del svojih: »Mrtvih duš«. In spoštljivo čita to ploščo oni, kateremu je znano, kakega pomena je za rusko intelektualno življenje ta ostra in neusmiljena, ujedljiva in žgoča satira na ruske vladajoče kroge. Gogol je vihtel bič z nedosežno virtuoznostjo, vsak udarec je ranil in bolet. Onemogel, potr, duševno in telesno bolan je mož pozneje stopil v Jafi na sveta tla. Njegov duh je bil izmučen, izčrpan. Kaka čustva so ga navdajala, ko je stopil na kopno? Ali se je kajal, da je tako krvavo bičal zmote in napake svojih bližnjih, ali je molil v tem trenutku kot pravi Rus za one, katere je prej zasmehoval, z vso silo svojega genialnega duha, trgal jim krinko z obraza in jim gledal tako globoko v dušo, da je njemu samemu oledela kri v žilah. Odpusti grešnikom, Kristus, to je bila najbrž njegova molitev. Odpuščanje vsem od gubernatorja do poslednjega činovnika, od grajščaka do nadzornika muzikov, to je bil temeljni akord njegove duše. Odpuščanje vsem, kateri izsesavajo ljudstvo, kateri ga v urajo in sleparijo. Verska premišljevanja v svetem mestu so še bolj omračila Gogoljev duh. Gogola, spokorjenega satirika, videti na Golgoti pod križem, v globljenega v temne misli o sveti Rusiji — kak prizor je bil to!

Mnogo poskusov, kolonizovati sveto deželo, se je izjalovilo, ali vkljub temu se nahaja dan danes v sveti deželi prilično število nemških kolonistov. Nekako sanjarska je bila ona težnja, naseliti se v sveti deželi. Križarje so posnemali ti izseljenci iz Evrope, ki so pa hoteli le za mirnim delom osvojiti si to dragoceno grudo. Protestantški Virtemberžani so se sprli s svojimi pastorgi. Neki Hofmann si je

izbral nekoliko tovarišev in se z njimi preselil v bližino Jafe. To so templovci, imajo še dandanes svojo lepo uspevajočo kolonijo v Jafi. Ti razkolniki nimajo duhovnikov in cerkev, ampak v veliki, priprosti sobi čita v nedeljo evangelijski najstarejši član naselbine. Še celo katoliški duhovniki pripovedujejo, da se tem ljudem ne more ničesar očitati, da so bogoljubni, dobri in delavni. V Hajfi in Jeruzalemu imajo templovci tudi svoje naselbine, katere pa manj uspevajo. V Jeruzalemu se imajo boriti z velikimi težkočami, ker je Judeja povsem nerodovitna. Sploh je Jeruzalem in njegova okolica povsem nezdrava. Sveto mesto je v pravem pomenu besede sezidano na tisočletni štiti, katere se je nabrala vsled mnogokratnega razdejanja in katere tvori več nego dvajset metrov visoko plast, kakor je to mogoče posebno lahko videti z obzidja harama. In to ravno učinkuje, da je Jeruzalem, kakor vsako drugo staro mesto izvanredno nezdravo. Vse je bolno, od konzula, njegove žene in rektorja gostišča do frančiškanov in drugih menihov. V Tan-turu pomre vsako leto nekoliko bratov in v drugih samostanih menda ni bolje. Palestinsko podnebje je na vsak način škodljivo Evropejcu. Neuspehi, kateri so uničili že marsikatero naselbin v sveti deželi, so več ali manj tudi posledica tega opasnega, nezdravega podnebja.

Tudi Židi se naseljujejo v sveti deželi, ali neki pri-rojen nagon jih odganja od poljedelstva. Na petem sionistiškem kongresu v Bazileji v Švici so se posvetovali, kako bi bilo mogoče vplivati, da bi se naselili Židje kot poljedelci v Palestini. Trdilo se je, kakor pa ni prav nič verjetno, da bi mogla Palestina preživeti desetkrat toliko prebivalcev, kolikor jih preživi. Na vsak način je to silno pretirano. Ni naroda, kateri bi imel primeroma tako malo zemlje v svoji posesti, kot Židje. Treba bode navaditi Žide na poljsko delo, ako se hoče zabraniti, da bi ta narod ne hiral vedno bolj duševno in telesno. Paradokso je, ali nikakor ne neverjetno, da je židovski narod v svoji ceioti,

ako izvzamemo pest milijonarjev, najsiriomašnejši narod na svetu. Dvomljivo je, ali bode imelo sionistiško gibanje kaj uspeha. Tisočletni predsodki se ne dajo kar čer noč izkoreniniti, in znano je, da je Židu poljedelstvo zoperno. Skoro gotovo je, da se bode vkljub delovanju Nordana in sodrugov židovski izseljenci kakor doslej potikali brez dela po smrdečih in umazanih predmestjih Jeruzalema, Hebrona in Tiberije, ne da bi se jim ljubilo opustiti svoje beraško življenje in se posvetiti poljedelstvu.

Prihodnje jutro sem hodil po nemški koloniji v Jafi. Hišice so snažne in prijazne; vidijo se pristni tevtonski obrazi, katerih še ni spremenilo južno solnce. V gospodarskem oziru jim gre prav dobro, osnovali so si tudi društva. Ob 8. zjutraj smo se brez vsakih zaprek vkrcali na francoski parnik: »Kongo«, katerega pač nadkrikujejo vzorni parniki avstrijskega Loyda. Kapetan se ne odlikuje po toliko hvalljeni fancozki prijaznosti; obečuje sam in je prav odurnega obnašanja. Na francozkem brodu ni bila kuhinja izredno fina, kakor bi se lahko pričakovalo, ali dopadali so mi natakarji »garçonci«. Na barki je bilo nekoliko Francozov in Levantincev. Na krovu med prvim in drugim razredom je prirejen hlev za čsem konjev. Ugajali so mi posebno štiri konji, katere je nakupil neki Parižan. Prišli so iz Bayruta in bili najčistejše arabske krvi. Najraje sem bil tam na med krovu in jim gladil labudji vrat. Posebno beleč z občudovanja vredno dolgo belo grivo, silno inteligentno glavo, finimi žilami in iskrenimi očmi me je očaral.

(Dalje pride).

Prosiva zahtevati listek!!

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbna nosilja, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber

kuhinjskega in hišnega orodja, pečij, štedilnikov po brezprimerno nizkih cenah

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadškojfo št. 11.

Edina zaloga stavbnih nosilcev v Gorici.
Pocinkana žica za vinograde po znižanih cenah!

Pozor!
Eno krono nagrade
izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrđili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listek!!

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem
in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo

veliko zalogo

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici.

v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli
dosedanjo trgovino pohištva trvdke
Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza
vecchia št. 1, katero bomo vo-
dili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno
po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Ogle se lično ter dobro razmisli.

Karol Draščik

pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solid-
nostrežbo po jako zmernih cenah.

Blago za opravo nevest.

Ročno tkalstvo; odposiljatelj
František Hlaváček
v Krčine
(u Nového Města na Metuji — Česko.)

priporoča po najnižjih cenah:

Barchente, oatisnjene in tkane, lepih obrazcev in
trajne barve
Batiste, modnih obrazcev.
Damaskov gradl, bombažast in lanen, modnih
obrazcev.
Garlture vseh vrst in izdelkov.
Kanfase lanene in bombažaste modnih obrazcev.
Žepne rutice lanene in bombažaste.
Krizete za ženske obleke in spodnice.
Oksforde za srajce.
Platna bombažasta, lanena, bela in navadna.
Obisalka s franzami in brez njih.
Seifre trajnih barv in modnih obrazcev.
Sukna za gospe in gospode.
Strukse modnih obrazcev.
Grenadine bele in barvane.
Prte in prt če lanene in bombažaste.
Blago za predpasnike, itd. itd.

Vzorce blaga brezplačno in poštino prosto,
toda prosim, da se pové blago od katerega se zahtevajo.
Posilja se proti povzetju, samo v ceni čez 10
K poštino prosto.

Solidna postrežba.

Novost! Fotografije,

izdelane navadno in v najmodernejšem stilu,
tako zване „Imperial“ platino bromit, priporoča

A. Jerkič,
odlikovan fotograf v Gorici,
Gospodsk. ulica 7.

Vsakdo naj si ogleda izložbo, naj pri-
merja izdelke z izložbami konkurenčnih trvdk
in naj sodi.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu
v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke
iz Majdičevega mlinca v Kranju, nadalje ima tudi
raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac,
pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goružice (Sens), Ciril-
Metodovo kavo in Ciril-Metodovo mlo ter drugo
v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Sementiški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je „Trgovska obrtna zadruga“

C. kr. privilej.

civilna, vojaška in uradniška krojačnica

M. Poveraja v Gorici

na Travniku št. 5.

Se dobivajo vsakovrstna moderna sukna kam-
garn, piquet lastink, adria, ševjet itd., blaga iz av-
strijskih in inozemskih tovarn ter gotove obleke, perilo
vseh vrst in spadajoče priprave k paradnim oblekam
za vsaki slau. Blago na meter in gotove obleke se
prodajajo tako po ceni, da je z mojo trgovino nemo-
goča vsaka konkurenca.

Obleke vsake mode od 5 do 9 let K 5-40 in više
vrhne suknje vsake mode 9 15 8-50
15 dalje 15-
za častilo duhovščino 24-
28-
hlače 5-
Haveloke in sobne plašče 15 K naprej.

Za dame in gospe:

Haveloke 25 K

Sako in pelegrine 9

V slučaju da se kaj ne dobi v zalogi po
zahtevi, se izvrši točno po naročilu.

Razprodaja dežnikov!

Sprejema zavarovanja človeškega
življenja po najraznovrstnejših kom-
binacijah pod tako ugodnimi pogoji,
ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z zmanjšujočimi
se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravo do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej hančnej hiši
Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine
proti požarnim škodam po najnižjih
cenah. Škode cenjuje takoj in naj-
kulantneje. Uživa najboljši sloves,
koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občniskoristne
namene.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno
leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube
obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

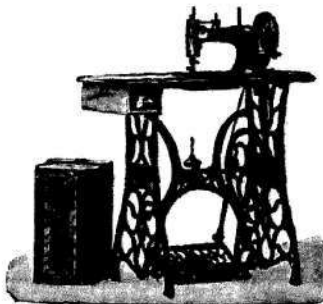
Posejla daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali
mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje
Zadrugniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih
letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. dec. 1902:

Deleži: a) podpisani K 943.200.—
b) vplačani 305.874-50
Dana posejla 1.248.171-07
Dopolnilni zaklad 244.139-23
Vlogo 912.745-25

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki
navadno ni ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje
nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši
več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali,
da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se
ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.
Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno
brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in
obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravljeni za umelno vezenje
(recamiranje) ter se poučuje brezplačno
Pfaffovi šivalni stroji prekosojo na dobroti vsako tovarno.
Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.
Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio šte. 1
SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

!!! Pozor !!!

Vsem, kateri bolehaajo na želodcu
in težke prebavi,

daje gotovo pomoč in povrača zrušeno zdravje

jedino pristni

Germanov zdravilni telesni izvleček,

kateri je nenadkriljivo sredstvo in deluje z največjim uspehom pri vseh žel dnuh boleznih,
kakor: slaba prebava, pomanjkanje teka, želodčna otekline, napihovanje, podrigo-
vanje, zgaga, zlatenica, omotica, glavobol, krč itd. **Germanov telesni izvleček** po-
maga proti jeternim in sleznim boleznim, proti hemoroidam, čisti pokvarjeno kri in
izločuje vse nečiste sokove iz krvi.

Germanov telesni izvleček odganja zastale vetrove in neznosne gliste, a
onim, kateri povrača izgubljeni tek in voljo do jedi, donosa mnogo za okrepljenje telesa!
Germanov telesni izvleček pomaga je že več ljudem, kateri so jak veliko
potrošili za razna zdravila brez uspeha, kateri se pomo i niti več nadjali niso.

Germanov telesni izvleček pripravlja se iz blagodelujočih, povse neškodljivih
rastlinskih sokov, je jako prijetnega okusa, tako da ga lahko uživajo tudi občutljive osebe,
žene in otroci, kateri drugih zdravil jemati ne morejo.

Cena steklenici 1 K 40 v n, s pošto se ne pošilja menj nego 2 steklenici, za vozni
list in odpravo 40 vin. več, in to samo po povzetju ali v naprej doposlanim znesku.

Glavna zaloga kamor naj se vse naročbe naslovljajo

Lekarna „pri črnem orlu“ K. German
v Belovaru, Hrvaško.

Znamenje pristnosti ima vsak zavitek tiskano ime trvdke Ljeka na „črnem
orlu“ K. Germana v Belovaru. Zato išči izključno prvi (ie mano v telesni izvleček, in
ako se ti ponaja drugi, navad o bolji ali ravn tako dobri, a ne vzemi ga, ako ga tam ne
dobiš — naroči po pošti.

Schichtovo hranilno jedernato milo

z varstveno znamko

garantirano in prosto vseh škodljivih primes, izdatno in izvanredno milo za pranje.

Pri nakupu naj se pazi na ime „Schicht“ in na gornjo varstveno znamko.

Zastop na debelo: **Humbert Bozzini -- Gorica.**

Dobi se povsod!